

Forum Standaardisatie

Wilhelmina v Pruisenweg 52
 2595 AN Den Haag
 Postbus 96810
 2509 JE Den Haag
www.forumstandaardisatie.nl

notitie

COLLEGE STANDAARDISATIE

Betreft:	Voortgang		
Aan:	College Standaardisatie		
Van:	Forum Standaardisatie		
Datum:	12 november 2013	Versie	1.0
Bijlagen:	-		

Doel

Met deze notitie wil het Forum u informeren over de stand van zaken m.b.t. de volgende projecten:

- a. Handreiking Betrouwbaarheidsniveaus II
- b. Communicatie
- c. Op weg naar een gezamenlijke technische berichtenstandaard voor het stelsel
- d. Internationaal
- e. Kamerstukken:
  1. Voortgangsrapportage open standaarden;
  2. Open standaarden in Kabinetsvisie en Actieplan Open Overheid;
  3. Fiche: Mededeling maatregelen tegen lock-in bij opbouw van ICT-systemen.
- f. Pro-actieve advisering aan eID (elektronische ID-kaart en -stelsel) en aan ON2013 (vaste datacommunicatiediensten);
- g. Video-impressie bijeenkomst IPv6 voor overheden (nieuwe, uitgebreidere reeks internetadressen).

a. Handreiking Betrouwbaarheidsniveaus 2

Een nieuwe versie van de Handreiking Betrouwbaarheidsniveaus (versie 2.0) is vastgesteld door het College en via de website van het Forum digitaal beschikbaar http://www.forumstandaardisatie.nl/fileadmin/os/publicaties/HR_Betrouwbaarheidsniveaus_2013_FINAL2_spreads.pdf

Voor wilsuïtingen en elektronische handtekening loopt nog een aanvullend onderzoek. Dat hoofdstuk zal in november in concept in consultatie worden gebracht. Beoogd wordt de nieuwe versie begin 2014aan u te kunnen voorleggen.

b. Communicatie

Evenementen en bijeenkomsten

Bureau Forum Standaardisatie werkt samen met verschillende partners om de zichtbaarheid en bekendheid met Forum en College Standaardisatie te vergroten. Hieronder een overzicht van de evenementen waaraan Forum Standaardisatie een bijdrage heeft geleverd sinds de laatste vergadering van het College Standaardisatie van 30 mei jl.:

- Op 30 mei jl. organiseerde BFS een sessie over beveiligingsstandaarden en interoperabiliteit.
- Op 4 juni jl. nam Bureau Forum Standaardisatie deel aan een seminar over Elektronische identiteiten en diensten in Nederland dat i.s.m. ECP, Thuiswinkel.org, Belastingdienst en anderen.
- Op 6 juni jl. verzorgde BFS een workshop voor inkoopers over de toepassing van open standaarden in aanbestedingen
- Op 27 juni jl. organiseerde BFS i.s.m. ECP en de IPv6 Taskforce een seminar over IPv6 voor overheden met de titel "Ready for InterneXt" om overheden te helpen bij implementatieproblemen van IPv6. Hiervan is een videoverslag gemaakt dat te vinden is op de website van het Forum.
- Op 18 september jl. verzorgde BFS een presentatie voor de inkooporganisatie van de Belastingdienst over open standaarden.
- Op 30 september jl. heeft BFS de rol van tafelheer vervuld tijdens de werkconferentie Inkoop & ICT.
- Op 7 oktober jl. nam BFS deel aan het VIAG Jaarcongres met een presentatie over de toepassing van 'pas toe of leg uit'-standaarden in het algemeen en die voor het gemeentedomein in het bijzonder.
- Afgelopen 14 november jl. vond wederom het ECP Jaarcongres plaats waarvan Forum Standaardisatie zoals gebruikelijk partner is. Naast een financiële bijdrage leverde Forum Standaardisatie ook weer een inhoudelijke bijdrage in de vorm van 2 kennissessies over de baten van standaardisatie en het e-ID Stelsel.
- Verder verzorgt Forum Standaardisatie een bijdrage aan het Identity Next congres van 19 en 20 november 2013. Op 18 november organiseert BFS een Ronde Tafel bijeenkomst over het onderwerp grenzeloze identiteit.
- Op de planning voor 2014 staan bijdragen aan het iBestuur Congres (15 januari) en het KING Jaarcongres (16 januari).

Publicaties en andere communicatie-uitingen

- De handreiking voor het gebruik van open document formaten (ODF) is als webpagina gepubliceerd op de website van Forum Standaardisatie: <http://www.forumstandaardisatie.nl/open-standaarden/voor-overheden/implementeren/open-documentformaten>
- Over de Landkaart Semantische Interoperabiliteit is een beschrijving voor experts (w.o. architecten) gemaakt in de vorm van een speciale webpagina binnen de website van Forum Standaardisatie. Zie hiervoor onderstaande link: <http://www.forumstandaardisatie.nl/themas/semantiek/landkaart-semantische-interoperabiliteit/>
- De nieuwe versie van de Handreiking Betrouwbaarheidsniveaus (versie 2) is gepubliceerd op de website. Er is ook een Engelse versie van deze handreiking gepubliceerd. Zie hiervoor onderstaande link:

<https://www.forumstandaardisatie.nl/sites/default/files/FS/2013/0903/FS-20130903.09B-HR-Betrouwbaarheidsniveaus-v2-FINAL.pdf>

- Op 20 juni jl. heeft BFS het jaarverslag over 2012 online gepubliceerd.
- Op 25 juli jl. heeft BFS nieuwe bestekteksten voor de inkoop van open standaarden online gepubliceerd. <http://www.forumstandaardisatie.nl/open-standaarden/voor-overheden/governance-en-inkopen/inkoop-en-aanschaf/>
- Tijdens het ECP Jaarcongres heeft BFS twee filmpjes gepresenteerd over standaardisatie in het algemeen en over de baten van standaardisatie. Deze filmpjes zijn terug te vinden op de website van Forum Standaardisatie.
- Op de website van Forum Standaardisatie zijn de nodige nieuwsberichten gepubliceerd over behaalde resultaten en mijlpalen. Zie hiervoor: <http://www.forumstandaardisatie.nl/>

c. Op weg naar een gezamenlijke technische berichtenstandaard

Het Forum helpt - op verzoek van de PSB - aan de harmonisatie van 3 stelselstandaarden (SUWIMl, Stuf en de Geo standaarden), samen met de Belastingdienst, BKWI, ICTU, Geonovum, het Kadaster, KING en de KvK. Dit vormt de eerste stap op weg naar een gezamenlijke technische berichtenstandaard voor het Stelsel van basisregistraties. De berichtenstandaard vergemakkelijkt de communicatie tussen basisregistraties en afnemers en basisregistraties onderling. Het project heeft als werktitel "Utrecht" gekregen.

d. Internationaal

Het Bureau Forum Standaardisatie participeert op verzoek van BZK en EZ actief in verschillende Europese interoperabiliteits-/standaardisatie initiatieven. De belangrijkste resultaten over het overgelopen half jaar zijn:

- De standaarden DKIM (voor veiligere email) en DNSSEC (voor veiligere websites) aangemeld door BFS zijn door de experttoetsing gekomen van het Europese ICT Multistakeholder Platform (een soort Europees Forum Standaardisatie)
- Het proces van het ICT Multistakeholder Platform om standaarden te evalueren wordt verder vormgegeven aan de hand van het Nederlandse proces.
- Het mede door het Forum ontwikkelde model om standaarden goed te beheren, BOMOS, wordt door de Europese Commissie verder ontwikkeld als Europese voorbeeld model.
- Alle internationale standaarden van de "pas toe of leg uit lijst" zijn geëvalueerd via de Europese evaluatie methodiek (CAMSS). Dit maakt uitwisseling van deze evaluaties internationaal mogelijk
- Het Forum heeft een nieuw overzicht gepubliceerd op haar website over wat er internationaal speelt op het gebied van standaardisatie.
- BFS heeft bijgedragen aan het project eSens. eSENS zorgt voor het gereedmaken van Europese e-overheidsbouwstenen voor beheer. De bijdrage bestond uit hulp bij de evaluatie van de Europese bouwsteen voor digitale ondertekening en bijdrage aan het eSENS beheermodel door gebruik te maken van BOMOS.

e. Kamerstukken

1. Voortgangsrapportage open standaarden

Het vorige monitor-rapport, dat eind 2012 in het College Standaardisatie aan de orde is geweest, vormde de basis voor de jaarlijkse voortgangsrapportage open standaarden die de minister van Economische Zaken op 12 juli naar de Tweede Kamer stuurde als bijlage bij de brief "doorbraken met ICT – het benutten van de economische kansen van ICT" stuurde (Kamerstuk 32637 nr. 70). Met de rapportage komt de minister tegemoet aan de toezegging om de Tweede Kamer periodiek te informeren over het Open Standaardenbeleid.

2. Open standaarden in Kabinetsvisie en Actieplan Open Overheid

Het kabinet heeft 27 september 2013 de visie en het bijbehorende actieplan Open Overheid naar de Tweede Kamer gestuurd (Kamerstuk 32802 nr. 5).

In de Visie onder "Plaatsbepaling Open overheid in Nederland" staat op p.14:

"Open standaarden;

Het kabinet stelt via de Digitale Agenda.nl en i-NUP open standaarden als norm. Voor de (semi-) publieke sector beheert Forum Standaardisatie sinds 2009 een lijst met open standaarden waarvoor 'pas toe of leg uit' geldt. Open standaarden zorgen voor soepelere digitale communicatie tussen overheden onderling en ook tussen overheid, bedrijven en burgers. Tegelijkertijd zorgen open standaarden ervoor dat keuzevrijheid is geborgd, doordat zij naar hun aard niet software-specifiek zijn en door iedere ICT-leverancier kunnen worden ingebouwd. Een en ander leidt tot kwalitatief hoogwaardige en kostenefficiënte informatie-uitwisseling door en met de overheid."

In het actieplan komen "open standaarden" op diverse plaatsen terug (o.a. p. 13, 19 en 21). Daarnaast staat op p.21 het volgende:

"De CIO's, het Nationaal Archief en het College en Forum Standaardisatie zijn belangrijke samenwerkingspartners bij het realiseren van de randvoorwaarden voor actieve openbaarheid en open by design binnen de Rijksoverheid."

3. Fiche: Mededeling maatregelen tegen lock-in bij opbouw van ICT-systemen

Met het voorstel "Maatregelen tegen lock-in: opbouw van open ICT-systemen door een beter gebruik van normen bij overheidsopdrachten" wil de Europese Commissie overheden helpen om standaarden bij overheidsopdrachten te gebruiken en het gevaar van lock-in te verminderen. Bij de mededeling van de Commissie is een praktische gids gevoegd ("Gids voor openbare aanbestedingen voor op normen gebaseerde ICT, elementen van goede praktijken"). De Europese Commissie heeft in de gids de voornaamste problemen waarmee overheidsinstanties bij de aankoop van ICT-systemen geconfronteerd worden, geïdentificeerd en de best practices van een aantal lidstaten dat zich actief inzet om voor deze problemen een oplossing te vinden op een rijtje gezet.

Het kabinet heeft instemmend gereageerd op het voorstel van de Europese Commissie en daarbij wel enkele kanttekeningen gemaakt. Hieronder volgt een kort citaat uit het fiche (Kamerstuk 22112 nr. 1676).

"Nederland staat positief tegenover hoofdlijn uit de mededeling. Deze sluit aan bij het geldende beleid voor open standaarden van de Nederlandse overheid. Nederland loopt met een aantal andere Europese landen, zoals Duitsland en Noorwegen voorop. Aangezien softwaremarkten veelal internationaal zijn, is geharmoniseerd beleid voor open standaarden erg gewenst, ook om de adoptie hiervan in Nederland te vergemakkelijken. Bovendien dragen internationaal ontwikkelde en breed gebruikte open standaarden bij aan een gelijk Europees speelveld. Hierdoor verbetert de toegang voor Nederlandse bedrijven tot markten in andere EU-lidstaten."

De meeste aanbevolen activiteiten voor het centrale en lokale niveau worden in Nederland al uitgevoerd. Dit zorgt er wel voor dat de gids voor Nederlands relatief abstract is. Het huidige Nederlandse beleid is namelijk helderder en verder uitgewerkt dan de handreikingen die de gids doet."

f. Pro-actieve advisering aan eID (elektronische ID-kaart en -stelsel) en aan ON2013 (vaste datacommunicatiediensten)

In het kader van pro-actieve advisering is door het Forum Standaardisatie advies gegeven over standaarden en interoperabiliteit aan het project eID (elektronische ID-kaart en -stelsel) en aan het project ON2013 (vaste datacommunicatiediensten). Deze adviezen zijn positief in ontvangst genomen door beide partijen.

Het advies aan eID betreft een reactie op het document "Ontwerp op hoofdlijnen van de werking van het eID Stelsel NL" en is door het Forum Standaardisatie vastgesteld (FS 45-09-07C). Het advies aan ON2013 betreft een reactie op het document "ON2013 Algemene Functionele Beschrijving". Deze laatste is wel reeds gedeeld met het projectteam ON2013 en zal in december door het Forum Standaardisatie worden vastgesteld. In beide gevallen zijn experts uit het netwerk van Forum Standaardisatie betrokken bij het opstellen van de reactie.

g. Video-impresie bijeenkomst IPv6 voor overheden (nieuwe, uitgebreidere reeks internetadressen)

Op 27 juni heeft Forum Standaardisatie i.s.m. ECP en IPv6 Task Force deze bijeenkomst georganiseerd. Het CBS vertelde hoe zij voor haar website en e-mail de invoering van IPv6 heeft geregeld. Daarnaast waren er sprekers van o.a. ministeries EZ en BZK en gemeentes Breda en Den Bosch. Ook was er een leverancierspanel met Cisco, KPN lokale overheid, Equinix en TransIP. Van de bijeenkomst is een korte video-impresie gemaakt.

Het kabinet heeft de doelstelling bepaald dat alle websites en emailadressen van de (rijks)overheid toegankelijk zijn voor IPv6 in 2014 (Kamerstuk 29515 nr. 346). Bovendien staat de standaard sinds eind 2010 op de 'pas toe of leg uit'-lijst.

Voor video-impresie, verslag en presentaties zie:

<http://www.forumstandaardisatie.nl/actueel/evenementen/bijeenkomsten-in-het-verleden/>